Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
MANUELA CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONY
přednesené dne 18. září 2019 [1]

Věc C-678/18

Procureur-Generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Hoge Raad der Nederlanden (Nejvyšší soud, Nizozemsko)]

„Předběžná otázka – Přípustnost – Článek 267 SFEU – Pojem ‚spor' – Kasační opravný prostředek v zájmu práva – Neměnnost situace nastolené napadeným rozhodnutím – Vzory – Předběžná a ochranná opatření – Pravomoc vnitrostátních soudů prvního stupně k rozhodování o předběžných opatřeních – Výlučná pravomoc soudů pro (průmyslové) vzory"

1. Nařízení (ES) č. 6/2002 [2] stanoví, že členské státy musí na svých příslušných územích zřídit jeden nebo více „soudů pro (průmyslové) vzory" s výlučnou pravomocí rozhodovat o určitých žalobách týkajících se porušení a neplatnosti vzorů Společenství (článek 81).

2. Nizozemsko v rámci uvádění tohoto zmocnění do praxe svěřilo tuto výlučnou pravomoc Rechtbank Den Haag (soud prvního stupně, Nizozemsko), přičemž konkrétně pověřilo jednoho z jeho soudců také schvalováním ochranných a předběžných opatření.

3. Hoge Raad der Nederlanden (Nejvyšší soud, Nizozemsko) má nicméně pochybnost, zda shora popsaný postup (tedy, že soudce specializovaného soudu pro průmyslové vzory Společenství se sídlem v Haagu je jediný soudce příslušný k přijímání předběžných a ochranných opatření v řízeních podle článku 81 nařízení Rady (ES) č. 6/2002) je v souladu s dalšími ustanoveními tohoto nařízení.

4. Tato pochybnost předkládajícího soudu vyvstává z hlediska polemiky vzniklé v Nizozemsku, kde různé soudy prvního stupně a odvolací soudy, které nemají postavení soudů pro (průmyslové) vzory, se prohlásily za příslušné k rozhodnutí o ochranných a předběžných opatřeních v řízeních o žalobách na porušení a platnost těchto (průmyslových) vzorů.

I. Právní rámec

A. Právo Unie. Nařízení č. 6/2002

5. Hlava IX se zabývá „Příslušností a řízením ve věcech žaloby týkajících se (průmyslových) vzorů".

6. Oddíl druhý této hlavy, který zahrnuje články 80 až 92, se týká „Sporů týkajících se porušení a platnosti (průmyslových) vzorů Společenství".

1 – Původní jazyk: španělština.

2 – Nařízení Rady (ES) č. 6/2002 ze dne 12. prosince 2001 o (průmyslových) vzorech Společenství (Úř. věst. 2002, L 3, s. 1; Zvl. vyd. 13/27, s. 142).

7. Článek 80 („Soudy pro (průmyslové) vzory Společenství“) stanoví:

„1. Členské státy určí na svém území co nejomezenější počet soudů prvního a druhého stupně [dále jen „soudy pro (průmyslové) vzory Společenství“] plnící funkce svěřené jim tímto nařízením.

[…]“

8. Článek 81 („Soudní příslušnost ve věci porušení a platnosti“) stanoví:

„Soudy pro (průmyslové) vzory Společenství mají výlučnou příslušnost:

a) ve věcech všech žalob pro porušení, a pokud to připouští vnitrostátní právní předpisy, pro hrozící porušení (průmyslových) vzorů Společenství;

b) ve věcech žalob na určení, že nedochází k porušení, pokud je připouští vnitrostátní právní předpisy;

c) ve věcech žalob na prohlášení neplatnosti nezapsaného (průmyslového) vzoru;

d) ve věcech protinávrhů na prohlášení (průmyslového) vzoru Společenství za neplatný v souvislosti s žalobami podle písmene a).“

9. Článek 90 („Předběžná a ochranná opatření“) zní:

„1. U soudů členského státu, včetně soudů pro (průmyslové) vzory Společenství, lze pro (průmyslový) vzor Společenství nebo přihlášku (průmyslového) vzoru Společenství žádat taková předběžná opatření včetně opatření ochranných, která mohou být použita podle právních předpisů tohoto členského státu pro národní (průmyslový) vzor, i když podle tohoto nařízení je příslušný k rozhodnutí ve věci soud pro (průmyslové) vzory Společenství jiného členského státu.

2. V řízení o předběžných opatřeních včetně opatření ochranných se připouští procesní námitka jinou cestou než protinávrhem na neplatnost (průmyslového) vzoru Společenství ze strany žalovaného. Ustanovení čl. 85 odst. 2 však platí přiměřeně.

3. Soud pro (průmyslové) vzory Společenství, jehož pravomoc je dána podle čl. 82 odst. 1, 2, 3 nebo 4, má pravomoc nařídit předběžná a ochranná opatření, která jsou s výhradou řízení nezbytných pro uznání a výkon rozhodnutí podle hlavy III úmluvy o příslušnosti a výkonu rozhodnutí použitelná na území každého členského státu. Jiný soud takto příslušný není.“

10. Oddíl 3 hlavy IX (články 93 a 94) zakotvuje „Jiné spory týkající se (průmyslových) vzorů Společenství“.

11. Článek 93 („Doplňková ustanovení o příslušnosti vnitrostátních soudů, které nejsou soudy pro (průmyslové) vzory Společenství“) stanoví:

„1. V členském státě, jehož soudy jsou podle čl. 79 odst. 1 až 4 příslušné, je dána ve věcech žalob neuvedených v článku 81 příslušnost soudů, které by byly místně a věcně příslušné, kdyby se jednalo o žaloby ve věcech národních (průmyslových) vzorů zapsaných do rejstříku tohoto státu.

[…]“

B. Vnitrostátní právní předpisy

1. Wet op de rechterlijke organisatie (Zákon o organizaci soudnictví)

12. Článek 78 stanoví:

„1. Hoge Raad (Nejvyšší soud) rozhoduje o kasačních stížnostech, které podá jeden z účastníků řízení nebo ‚v zájmu práva' Procureur-Generaal [(dále jen „nejvyšší státní zástupce")] u Hoge Raad (Nejvyšší soud) proti právním jednáním, rozhodnutím, rozsudkům a nařízením soudních dvorů a soudů.

[…]

7. Kasační stížnost ‚v zájmu práva' není přípustná, jestliže účastníci řízení mohou podat řádný opravný prostředek a nezhorší to jejich právní postavení."

13. Článek 111 odst. 2, nadpis a písmeno c) přiznává nejvyššímu státnímu zástupci pravomoc k podání kasačního opravného prostředku v zájmu práva.

2. Zákon ze dne 4. listopadu 2004 k provedení nařízení Rady Evropské unie o (průmyslovém) vzoru Společenství a určení soudu pro (průmyslové) vzory (prováděcí zákon k nařízení o (průmyslových) vzorech Společenství)[3]

14. Článek 3 stanoví:

„Pro všechny žaloby ve smyslu článku 81 nařízení je v prvním stupni výlučně příslušný Rechtbank Den Haag [(soud prvního stupně v Haagu)] a v řízeních o předběžných opatřeních soudce tohoto Rechtbank (soud prvního stupně)."

II. Skutkový stav a předběžná otázka

15. Spin Master je kanadská společnost, která se zabývá výrobou hraček. Pod značkou „Bunchems" prodává hračku s barevnými kuličkami, které se mezi sebou spojují a umožňují vytvořit rozličné tvary a figurky. Dne 16. ledna 2015 zaregistrovala tuto hru pod svým jménem jako vzor Společenství s číslem 002614669 0002.

16. Společnost High5 pod názvem „Linkeez" prodává hračku s barevnými kuličkami, které se mezi sebou spojují a umožňují vytvořit rozličné tvary a figurky.

17. Společnost Spin Master žádala soudce příslušného pro rozhodování o předběžných a ochranných opatřeních u Rechtbank Amsterdam (soud prvního stupně v Amsterdamu, Nizozemsko) o přijetí těchto opatření z důvodu porušení zapsaného průmyslového vzoru Společenství. Konkrétně žádala zákaz prodeje výrobků společnosti High5 na nizozemském území.

18. V tomto řízení společnost High5 tvrdila *in limine litis*, že pouze Rechtbank Den Haag (soud prvního stupně v Haagu) má výlučnou pravomoc k vedení řízení, a proto soud v Amsterdamu byl nepříslušný.

3 – (Nederlandse) Wet van 4 november 2004 tot uitvoering van de verordening van de Raad van de Europese Unie betreffende Gemeenschapsmodellen houdende aanwijzing van de rechbank voor het Gemeenschapsmodel (Uitvoeringswet EG verordening betreffende Gemeenschapsmodellen) (Stb. 2004/573). Dále jen „zákon ze dne 4. listopadu 2004".

19. Dne 12. ledna 2017 soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních u Rechtbank Amsterdam (Soud prvního stupně v Amsterdamu) odmítl námitku nepříslušnosti, opřel se přitom o čl. 90 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 6/2002 a přijal řadu předběžných a ochranných opatření[4]. V témže rozhodnutí konstatoval, že lhůta pro podání žaloby ve věci samé, jak to předepisuje článek 1019i občanského soudního řádu, je šest měsíců od data tohoto rozhodnutí.

20. Nejvyšší státní zástupce poté, co zdůraznil, že v nizozemské soudní praxi jsou rozdílné názory ohledně toho, zda soudci Rechtbanken (soudy prvního stupně) odlišné od Rechtbank Den Haag, oprávnění k přijímání ochranných a předběžných opatření, mají pravomoc je přijmout v těchto řízeních, podal proti rozhodnutí soudce příslušného pro rozhodování o předběžných opatřeních u Rechtbank Amsterdam kasační opravný prostředek „v zájmu práva".

21. V odůvodnění kasačního opravného prostředku uvedl, že:

– podle nizozemského práva je jediným soudem příslušným k přijetí předběžných a ochranných opatření v řízeních o porušení práv z (průmyslových) vzorů Společenství Rechtbank Den Haag (soud prvního stupně v Haagu);

– čl. 90 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 6/2002 není použitelný na řízení zakotvená v jeho článku 81, jak by bylo možno vyvozovat z legislativních souvislostí a z „hospodárnosti" citovaného nařízení.

22. Za těchto okolností Hoge Raad der Nederlanden (Nejvyšší soud Nizozemska) předkládá Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Musí být čl. 90 odst. 1 nařízení č. 6/2002 vykládán v tom smyslu, že kogentně přenáší příslušnost k vydávání předběžných a ochranných opatření na všechny v něm vyjmenované soudy členského státu, nebo ponechává zcela či zčásti na členských státech, aby příslušnost k vydávání takovýchto opatření svěřily výlučně soudům, které jsou podle čl. 80 odst. 1 nařízení č. 6/2002 určeny jako soudy pro (průmyslové) vzory Společenství (prvního a druhého stupně)?"

III. Řízení před Soudním dvorem

23. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce došla kanceláři Soudního dvora dne 5. listopadu 2018.

24. Písemná vyjádření předložili nejvyšší státní zástupce, vláda Nizozemska a Evropská komise. Konání jednání nebylo považováno za nezbytné.

IV. Posouzení

25. Předběžná otázka se omezuje na objasnění toho, zda se výlučná pravomoc soudů (specializovaných) pro (průmyslové) vzory k rozhodování o určitých žalobách ve věcech porušení a neplatnosti, stanovená články 80 a 81 nařízení Rady (ES) č. 6/2002, vztahuje nebo nevztahuje na předběžná a ochranná opatření, jimiž se zabývá článek 90 téhož nařízení.

26. Pochybnost vyvstává ohledně skutečnosti, že navzdory této výlučnosti se zdá, že zmíněný článek 90 zde ohledně (průmyslových) vzorů Společenství otevírá dveře k tomu, aby bylo možno žádat jiné soudy členských států (to znamená nejen specializované) o přijetí ochranných a předběžných opatření.

4 – Kromě jiného pod hrozbou pokuty zakázal společnosti High5 prodej hracích kuliček a doplňků a nařídil, aby požádala profesionální odběratele jejich navrácení, s tím, že jim vrátí jejich cenu a přepravní náklady. Společnost High5 navíc musela předložit společnosti Spin Master seznam svých dodavatelů a svých odběratelů se specifikací dodávaných výrobků.

27. Než se budu zabývat řešením této pochybnosti, je nutno ujasnit si, zda se nacházíme, jak naznačuje orgán a *quo* v předkládacím rozhodnutí, v řízení, které splňuje požadavky článku 267 SFEU.

A. K přípustnosti žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

28. Předběžná otázka o výklad vyvstala v rámci kasačního opravného prostředku „v zájmu práva“, který může podat nejvyšší státní zástupce proti rozhodnutí soudů prvního stupně a odvolacích soudů, proti nimž již není řádného opravného prostředku.

29. Tento typ kasačního opravného prostředku slouží k jednotnému použití práva. Je namístě tehdy, když se otázka, která je předmětem sporu, objevuje ve velkém množství případů, a při neexistenci rozhodnutí Hoge Raad (Nejvyšší soud) nabízí soudní praxe různá řešení.

30. Jedná se o procesní mechanismus, který maximálně posiluje tradiční jednotnou funkci kasačního opravného prostředku (to jest ochranu práva v objektivním smyslu, více než subjektivní zájmy účastníků sporu). K této funkci se „v zájmu práva“ přidává zakotvit do budoucna judikaturu, přestože bez konkrétních dopadů do původního řízení, jehož výsledek zůstane neměnný. Za předpokladu, že kasačnímu opravnému prostředku bude vyhověno, měl by být napadený rozsudek zrušen, pokud by to nemělo vliv na právní situaci účastníků řízení, která již byla definitivně určena soudem prvního stupně.

31. Hoge Raad (Nejvyšší soud) je zjevně soudní orgán, jehož rozhodnutí nelze napadnout pozdějším opravným prostředkem ve smyslu článku 267 SFEU. Proto je tedy povinen v případě pochybnosti ohledně výkladu nějaké normy unijního práva položit předběžnou otázku Soudnímu dvoru.

32. Bylo by možné se domnívat, že i když přijmeme soudní pravomoc předkládajícího soudu v obecné rovině, vzhledem k tomu, že v řízení o kasačním opravném prostředku v zájmu práva není mezi účastníky řízení žádný skutečný spor, neměla by být předběžná otázka přípustná.

33. Nicméně nemyslím si, že by tato námitka mohla uspět. Požadavek, aby předběžná otázka pramenila z podstaty sporného řízení,byl již dávno Soudním dvorem [5] odmítnut. Jak potvrdil generální advokát Ruiz-Jarabo Colomer, je její podání přípustné i tehdy, „když není sporu. Rozhodující je […], aby ten, kdo žádá o pomoc Soudní dvůr, měl soudní pravomoc a domnívá se, že k tomu, aby rozhodl, potřebuje přesný výklad práva Společenství, a je nepodstatné, že v řízení, v němž otázka vyvstává, o ní je či není debata“ [6].

34. Pokud, jak tomu bylo v tomto případě, proběhlo mezi účasrníky řízení předchozí řízení a k vydání rozhodnutí rozhodnutí soudu prvního stupně došlo cestou odvolání nebo kasačního opravného prostředku před nejvyšším soudem, „soud, který rozhoduje […] musí být v zásadě považován za soud ve smyslu článku [267 SFEU], který je oprávněn k předložení předběžné otázky Soudnímu dvoru“ [7].

35. Toto tvrzení nebrání tomu, aby tím individualizovaná situace dotčených stran zůstala nedotčena, ať už by byl rozsudek vydaný v zájmu práva jakýkoli. Naproti tomu účinnost tohoto typu rozsudků *erga omnes* jim dodává kvalitu, která právě proto, že přesahuje konkrétní případ, v dostatečné míře odůvodňuje to, aby se Hoge Raad (Nejvyšší soud) mohl obrátit na Soudní dvůr za tím účelem, aby jeho odpověď vykládající unijní právo, měla větší dopad a zaručila tak jednotné použití nařízení Rady (ES) č. 6/2002 všemi soudy v Nizozemsku.

5 – Rozsudky ze dne 14. prosince 1971, Politi (C-43/71, EU:C:1971:122); ze dne 21. února 1974, Birra Dreher (C-162/73, EU:C:1974:17); ze dne 18. června 1998, Corsica Ferries (C-266/96, EU:C:1998:306); a ze dne 25. června 2009, Roda Golf & Beach Resort (C-14/08, EU:C:2009:395), bod 33.

6 – Stanovisko přednesené ve věci De Coster (C-17/00, EU:C:2001:366), bod 30.

7 – Rozsudek ze dne 16. prosince 2008, Cartesio (C-210/06, EU:C:2008:723), body 57 až 59.

36. Shrnuto, nevidím překážku v přípustnosti předběžné otázky.

B. K věci samé

37. Nařízení Rady (ES) č. 6/2002 zvolilo model soudní specializace: v každém členském státě ustanoví co nejomezenější počet vnitrostátních soudů (které se označují „soudy pro (průmyslové) vzory“) k vydání rozhodnutí o neplatnosti a porušení práv z průmyslových vzorů.

38. Toto pravidlo, zakotvené v článcích 80 a 81 citovaného nařízení, s sebou nese skutečnost, aniž by o této otázce bylo sporu, že řešení *merita* daných sporů přísluší výhradně zmíněným soudům pro (průmyslové) vzory Společenství v postavení expertů v této oblasti.

39. Nicméně zdá se, že čl. 90 odst. 1 opakovaně citovaného nařízení sleduje jinou logiku, která co se týče ochranných a předběžných opatření, více přihlíží k účinnosti, než k soudní specializaci [8]. Taková opatření „lze žádat u soudů členského státu, včetně soudů pro (průmyslové) vzory Společenství“.

40. Na první pohled tedy výlučnost podle článku 81 mizí v článku 90, umožňujíce tak výkon pravomoci jiných vnitrostátních soudů, a nejen specializovaného, byť pouze k přijetí předběžných a ochranných opatření. Co se jich týče, požadavek na rychlost, souladný se zásadou účinnosti, a větší územní blízkost různých soudů, které jsou příslušné, by ospravedlňoval decentralizované řešení, namísto koncentrovaného do jediného soudního orgánu [9].

41. Doslovný text čl. 90 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 6/2002 směřuje k tomuto výkladu: kterýkoli členský stát (je třeba rozumět tomu tak, že se jedná o ty, které v tomto členském státě rozhodují spory týkající se průmyslových vzorů) může přijmout tento typ opatření. Že to nemusí být specializovaný soud, potvrzuje formulace „včetně soudů pro (průmyslové) vzory Společenství“: soudy pro (průmyslové) vzory Společenství se tedy co se týče pravomocí k přijetí ochranných a předběžných opatření, o něž se jedná, nacházejí v rovnocenné situaci s ostatními soudy [10].

42. Jak nejvyšší státní zástupce [11], tak nizozemská vláda nicméně trvají na tom, že článek 90 nařízení Rady (ES) č. 6/2002 nemění rozsah článku 81, ani neupravuje výjimku z toho, co je v něm uvedeno. Podle jeho názoru článek 81 zakládá příslušnost specializovaných soudů pro (průmyslové) vzory Společenství v kterékoli fázi řízení ve věcech neplatnosti nebo porušení, která je chápána jako předběžná. Článek 90 by měl stanovit příslušnost v jiných typech žalob, které jsou odlišné od těch, jež jsou vyjmenovány v článku 81.

43. Komise podporuje opačné řešení. Článek 90 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 6/2002 umožňuje rozumět tomu tak, že pravomoc k přijetí ochranných opatření týkajících se (průmyslových) vzorů Společenství přísluší vnitrostátním soudům členských států „včetně soudů pro (průmyslové) vzory Společenství“. To znamená, že nabízí na výběr možnost obrátit se buď na soudy (specializované) pro (průmyslové) vzory Společenství, nebo na jiné nespecializované soudy (avšak s obecnou pravomocí k rozhodování k rozhodování sporů o průmyslových vzorech). Domnívám se, že tento názor je ten, který nejvíce odpovídá výkladu tohoto ustanovení.

8 – Typologie těchto opatření není v nařízení Rady (ES) č. 6/2002 harmonizována: v každém členském státě se použijí pravidla jeho právního řádu.

9 – Jak již bylo řečeno, nařízení Rady (ES) č. 6/2002 připouští, aby každý členský stát neměl jeden, nýbrž několik („co nejomezenější“ počet) specializovaných soudů pro (průmyslové) vzory Společenství. Nizozemsko se přiklonilo k jedinému soudu.

10 – Jinou otázkou je otázka týkající se účinnosti těchto opatření v závislosti na soudu, který je přijme. Tímto rozlišením se budu zabývat později.

11 – Jeho vyjádření opakují to, co bylo obsahem kasačního opraveného prostředku v zájmu práva podaném u Hoge Raad (Nejvyšší soud).

44. Na podporu svého názoru cituje nejvyšší státní zástupce Protokol o řešení sporů v oblasti porušení a platnosti průmyslových vzorů Společenství [12]. Podle nejvyššího státního zástupce článek 90 nařízení Rady (ES) č. 6/2002 následuje paradigma článku tohoto Protokolu, jehož cílem bylo umožnit přijetí předběžných opatření jak ve vztahu k vnitrostátním vzorům, tak i ke vzorům Společenství. Tento článek 36 nezamýšlel vytvořit výjimku z pravidel vnitřní příslušnosti podle Protokolu, nýbrž je vztažen k mezinárodní příslušnosti [13].

45. Nedomnívám se, že by tento odkaz na režim řízení o vzorech Společenství (který tudíž není konkretizován ve stálém mechanismu) sloužil v jakémkoli smyslu k výkladu článku 90 nařízení Rady (ES) č. 6/2002 o průmyslových vzorech. Je jisté, že nizozemský zákonodárce vyjádřil svůj záměr koncentrovat veškerou pravomoc týkající se ochrany průmyslových vzorů do jednoho soudního orgánu, uváděje, že postupuje podle Protokolu, toto rozhodnutí však nerozptyluje pochybnosti ohledně rozsahu článku 90 ve vztahu k článku 81 nařízení Rady (ES) č. 6/2002.

46. Větší váhu má argument týkající se „hospodárnosti" nařízení Rady (ES) č. 6/2002, jíž se dovolává nejvyšší státní zástupce a nizozemská vláda. Z jeho hlediska by článek 90 zakládal *obecnou* normu, co se týče ochranných a předběžných opatření, jejíž úprava by měla být doplněna v závislosti na typu řízení, v němž se žádá:

– jedná-li se o žaloby „ve věcech porušení práv a platnosti průmyslových vzorů Společenství" (článek 81), pak výhradně specializované soudy mohou přijímat příslušná ochranná a předběžná opatření, neboť pouze ony mají výlučnou pravomoc v těchto řízeních;

– jedná-li se o ostatní žaloby, odlišné od žalob podle článku 81, nabývá plného významu znění čl. 90 odst. 1, který stanoví, že kterýkoli soud členského státu, včetně soudů pro (průmyslové) vzory Společenství, může přijmout ochranná a předběžná opatření. Tak by se nejlépe vysvětloval tento „problematický či nejasný" [14] text.

47. Tento názor nicméně nesdílím. Proti němu svědčí struktura hlavy IX nařízení Rady (ES) č. 6/2002, která je věnována „příslušnosti ve věcech žalob týkajících se (průmyslových) vzorů", která je rozdělena do tří oddílů:

– oddíl 1 upravuje to, co by se dalo charakterizovat jako pozadí pro určení příslušnosti k rozhodování těchto sporů. Normy, na něž se odvolává, jsou normy Bruselské úmluvy [15], použitelné tehdy, pokud nařízení Rady (ES) č. 6/2002;

– oddíl 2 obsahuje výjimky z použití nařízení Brusel Ia. Zakotvuje pravidla mezinárodní příslušnosti (článek 82) a určuje, které soudy budou příslušné k rozhodnutí sporů o průmyslových vzorech Společenství, stejně jako i žaloby, které budou projednávat (články 80 a 81) [16]. Článek 90 („Předběžná a ochranná opatření") je vložen do tohoto oddílu;

12 – Úř. věst. 1989, L 401, s. 34.

13 – Protokol se zabývá mezinárodní příslušností v článku 14 a vnitrostátní příslušností v článku 15.

14 – Vyjádření nejvyššího státního zástupce, bod 3.23.

15 – Úř. věst. 1998, C 27, s. 1, konsolidovaná verze v Úř. věst. 2009, L 147, p. 5. Zmínka o této Úmluvě však musí být chápana jako odkaz na nařízení (EU) č. 1215/2012 Evropského parlamentu a Rady ze dne 12. prosince 2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2012, L 351, p. 1) (dále jen „nařízení Brusel I*a*").

16 – Kromě toho upravuje určité zvláštnosti týkající se rozsahu a účinků žalob na porušení nebo neplatnost a obsahuje, mimo jiné ustanovení o rozhodném právu, spojení věcí a pravomoci soudů druhého stupně (články 82 až 89, 91 a 92).

– oddíl 3 pod názvem „Jiné spory týkající se (průmyslových vzorů Společenství“ odkazuje ohledně určení příslušnosti vnitrostátních soudů[17] na článek 79 odst. 1 a 4, a uděluje vnitřní pravomoc ohledně jiných žalob, než jsou ty, které jsou uvedeny v článku 81. Konkrétně ji přiznává soudům, které by byly místně a věcně příslušné, kdyby se jednalo o žaloby ve věcech národních (průmyslových) vzorů tohoto státu (článek 93).

48. Systematický výklad hlavy IX nařízení Rady (ES) č. 6/2002 potvrzuje, že zákonodárce chtěl zakotvit rozdílné zacházení se žalobami týkajícími se porušení práv z průmyslových vzorů Společenství a se žalobami na neplatnost průmyslových Společenství na jedné straně, a s ostatními žalobami, na straně druhé. Prvně zmíněné jsou upraveny v oddíle 2, do něhož je začleněn článek 90. Je tedy těžké přijmout, že by tento poslední článek měl jiný předmět, než normativní celek (oddílu 2), do něhož je začleněn. Jinými slovy, článkem 90 se řídí také ochranná a předběžná opatření navrhovaná v řízeních o porušení a platnosti průmyslových vzorů Společenství.

49. Nizozemská vláda zdůrazňuje jakožto doplňující argument, že umístěním článku 90 v oddíle 2 se tento článek vzdaluje od článků 80 a 81 nařízení Rady (ES) č. 6/2002. Vložení článků 82 až 89, které se týkají jiného typu otázek, mezi ně, by naznačovalo jakési rozpojení vazby mezi nimi.

50. Domnívám se, že tento argument nelze přijmout. Znění článků 82 až 89 nařízení Rady (ES) č. 6/2002 je plné odkazů na odkazy na žaloby stanovené v článku 81, což dokazuje, že sledují tutéž logiku, která odůvodňuje začlenění všech těchto žalob do oddílu 2 hlavy IX. Stejná logika vysvětluje, proč se článek 90 nachází v témže oddíle, což posiluje myšlenku, že ochranná opatření, na něž odkazuje, odpovídají řízením stanoveným v článku 81, a ne s řízeními podle článku 93, umístěném v oddíle 3.

51. Kritéria jazykového a systematického výkladu tedy svědčí odlišnému řešení, než jaké navrhují nejvyšší státní zástupce a nizozemská vláda. Na totéž řešení poukazuje logika duálního systému specializovaných/ostatních příslušných soudů v každém členském státě, pokud se kombinují různé funkce předběžných a ochranných opatření na jedné straně, a soudní rozhodnutí, které řeší podstatu sporu, na straně druhé.

52. Specializace soudů pro (průmyslové) vzory Společenství bezpochyby přispívá k judikatorní jednotě a k dosažení jednotného použití norem, jimiž se *věcně* řídí žaloby na porušení a neplatnost. Tento náhled na úlohu posouzení merita věci posiluje systém nařízení Rady (ES) č. 6/2002: takže, když jeho článek 80 soustřeďuje na omezený počet soudů pravomoc v souvislosti s žalobami podle článku 81, co tím sleduje, je „vytvořit jednotný výklad požadavků, kterými se řídí platnost (průmyslových) vzorů Společenství“ (28. bod odůvodnění).

53. Tento účel nicméně není důvodu uplatňovat ve vztahu k ochranným a předběžným opatřením, jejichž uložení má z definice časově omezený charakter a nepředjímá (nesmí předjímat) konečné rozhodnutí ve věci.

54. Aniž bych popíral praktickou důležitost, kterou v určitých případech může mít rozhodnutí o předběžném opatření, zůstává toto rozhodnutí podmíněno pokračováním hlavního řízení[18], a nemůže narušit to, co je vlastní tomuto řízení. Nařízení Rady (ES) č. 6/2002 výslovně vyhrazuje rozhodování o komplexních otázkách, které se dotýkají podstaty věci (což může být porušení práv z průmyslového vzoru nebo neplatnost) specializovaným soudům.

17 – V případě, že není soudu příslušného podle pravidel článku 79 odst. 1 a 4, pověřuje soudy členského státu, kde má sídlo Úřad pro harmonizaci na vnitřním trhu (ochranné známky a vzory).

18 – Proto soud, který rozhodoval o ochranných a předběžných opatřeních v Amsterdamu ve svém rozhodnutí ze dne 12. ledna 2017, stanovil lhůtu pro podání žaloby ve věci samé.

55. Takto bývá posuzováno, například co se týče protinávrhu, kde podle čl. 85 odst. 1 musí žalovaný formulovat, zda chce zpochybnit platnost průmyslového vzoru Společenství, k němuž je držitelem práv žalovaný, pokud žalovaný uplatnil žalobu podle článku 81 nařízení Rady (ES) č. 6/2002. Naproti tomu, v této procesní fázi řízení o ochranných a předběžných opatřeních stačí žalobci namítnout pouhou *výjimku* z neplatnosti (čl. 90 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 6/2002) [19].

56. Toto dvojí zacházení odkrývá, že podle unijního zákonodárce má ochranné opatření právě pro svůj dočasný charakter a předběžnou povahu ve vztahu k rozhodnutí o věci samé omezenou účinnost. Neznamená to, že by se soud rozhodující o ochranných a předběžných opatřeních nemohl zabývat ve svém posuzování *fumus boni iuris* nebo ostatních dovolávaných žalobních důvodů (cestou výjimky) žalovaného týkajících se průmyslového vzoru žalobce, avšak vzhledem k tomu, že toto posouzení není konečné, nevyžaduje protinávrh ani zásah specializovaného soudu, který nakonec bude muset o věci rozhodnout.

57. Kromě jiného je třeba mít na paměti, že jakkoli je příslušnost soudů pro (průmyslové) vzory Společenství v této oblasti nezpochybnitelná, ostatní vnitrostátní soudy ji také mají.

58. Ve svém důsledku je systém ochrany průmyslových vzorů založen na koexistenci těch, které mají rozsah v rámci Společenství, a těch, které mají pouze vnitrostátní rozsah, což se promítá do přiznání příslušných soudních pravomocí.

59. Ochrana národních průmyslových vzorů přísluší vnitrostátním soudům (nespecializovaným ve smyslu nařízení Rady (ES) č. 6/2002), které určují normy každého členského státu, což jim v jejich státě svěřuje nepochybně blízký vztah k dané oblasti. V těchto řízeních mohou přijímat stejná ochranná opatření, která, pokud na to přijde, jsou použitelná i v řízeních o průmyslových vzorech Společenství [20].

60. Navíc tyto vnitrostátní (nespecializované) soudy mají pravomoc také k rozhodnutí určitých sporů o průmyslových vzorech ve smyslu článku 93 nařízení Rady (ES) č. 6/2002. Stejně tak mohou v těchto řízeních přijímat ochranná a předběžná opatření.

61. Proto se soudy vyloučené z působnosti článku 81 nařízení Rady (ES) č. 6/2002 pohybují v oblasti, s níž jsou obeznámeny, aniž by to mělo vliv na to, že nejsou oprávněny vyslovit se k podstatě sporu o porušení nebo platnosti (průmyslového) vzoru.

62. Nezdá se mi tedy, že by argument (větší) specializace soudů pro (průmyslové) vzory ospravedlňoval omezení pravomoci ostatních vnitrostátních soudů, co se týče ochranných a předběžných opatření.

63. Nizozemská vláda vykládá čl. 90 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 6/2002 v tom smyslu, že dává členským státům svobodu výběru, jak organizovat řízení o předběžných opatřeních s tím omezením, že v případě nutnosti bude příslušný soud pro (průmyslové) vzory Společenství.

64. Za tím účelem tvrdí, že procesní autonomie členských států se aktivuje, když existují výslovné normy, podle nichž se udělí určité pravomoci nějaké konkrétní soudní instituci [jako to činí články 80 a 81 nařízení Rady (ES) č. 6/2002]. V důsledku toho by nic nebránilo některému státu rozhodnout se, že výlučná pravomoc ohledně žalob na porušení či neplatnost přísluší, včetně fáze předběžných opatření, specializovaným soudům pro (průmyslové) vzory Společenství.

19 – Španělská jazyková verze tohoto používá nesprávně výraz *„žaloba na neplatnost“*, když ve skutečnosti zakládá *výjimku* a nikoli žalobu v procesním smyslu. Tak to potvrzují další jazykové verze, které jsem porovnával: *exception de nullité*, ve francouzské; *plea*, v anglické; *eccezioni di nullità*, v italské; *excepção de nulidade*, v portugalské; *Einwand der Nichtigkeit*, v německé.

20 – Jak jsem již předeslal (poznámka pod čarou č. 8), nařízení Rady (ES) č. 6/2002 neobsahuje zvláštní upřesnění ohledně typologie těchto opatření, jejichž režim je upraven právními předpisy každého členského státu, které se týkají průmyslových vzorů.

65. Tento pohled vychází z chápání čl. 90 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 6/2002 jako normy čistě zmocňující: členské státy „mohou“ učinit volbu ve svěření pravomoci rozhodovat o předběžných a ochranných opatřeních jedněm soudním orgánům nebo jiným (s již popsaným omezením, které v každém případě vyžaduje začlenění soudů pro (průmyslové) vzory Společenství).

66. Nicméně domnívám se, že užití výrazu „mohou“ v tomto ustanovení má jiný význam, souladnější s účelem normy. Oprávnění provést volbu se nevztahuje ke členským státům, nýbrž k účastníkům řízení. A právě z důvodů, které zohledňují obranu zájmů těchto účastníků řízení a blízkost soudních orgánů, které jim musí dát bezodkladnou odpověď[21], byť čistě dočasnou a ochrannou, se jim dává oprávnění obrátit se jak na specializované soudy, tak na ty běžné.

67. Proto se výklad tohoto ustanovení musí uskutečňovat optikou držitelů práv vlastních (průmyslovým) vzorům Společenství, kteří žádají svou soudní ochranu. Co se konečně tímto usnadňuje, je otevření procesní cesty pod co *nejširší* ochrannou záštitou, v níž je na prvním místě účinnost[22], zatímco u podstaty věci převáží specializace ohledně řešení žalob na porušení či neplatnost.

68. Bylo by možné myslet si v tomto případě, že zahrnutí soudů pro (průmyslové) vzory Společenství je zbytečné, ale není tomu tak. Klíč je v odstavci 3 článku 90, podle něhož:

– pokud se dotyčný přiklání k žádosti o ochranné a předběžné opatření soud pro (průmyslové) vzory Společenství, opatření, která tento soud přijme, budou použitelná na území kteréhokoli členského státu;

– pokud se dotyčný přiklání k tomu, že se obrátí s touto žádostí na jiné vnitrostátní soudy, odlišné od těch specializovaných, účinnost ochranných opatření, které tyto soudy přijmou, bude omezena na příslušný členský stát.

69. Právě poslední bod čl. 90 odst. 3 nařízení Rady (ES) č. 6/2002 podporuje to, co bylo dosud řečeno. Nebylo by nutno stanovovat, že „žádný jiný soud [odlišný od soudů pro (průmyslové) vzory Společenství] nemá takovou pravomoc [rozšířit účinnost svých ochranných a předběžných opatření na území kteréhokoli členského státu]“, pokud by ostatní soudy jeho státu nebyly příslušné k přijetí žádného ochranného opatření v rámci žalob o neplatnosti a porušení (průmyslových) vzorů Společenství.

70. Shrnuto, prostřednictvím schválení předběžného opatření vnitrostátními soudy (v již vysvětleném smyslu) se dosahuje soduní ochrany, která je vlastní tomuto typu řízení, jež jsou charakteristická svou naléhavostí, aniž by, na tom trvám, v této procesní fázi řízení mohlo být přezkoumáno meritum, což přísluší pouze soudům pro (průmyslové) vzory Společenství.

21 – Tak to vykládá Komise, zdůrazňujíce, že důvodně je třeba počítat se soudem územně blízkým, od něhož lze žádat bezodkladnou ochranu, což znamená, že specializace se stává druhořadou. Jako příklady uvádí potřebu zachování důkazních prostředků ohrožených zmizením nebo rozšíření falzifikovaných výrobků z jedinečného distribučního bodu, jako je přístav nebo továrna.

22 – V oblasti duševního vlastnictví hraje předběžná ochrana zásadní roli, neboť s ohledem na právo na obranu druhé strany, držitel práv požívá přiměřené ochrany dříve, než je vydáno rozhodnutí ve věci samé [bod 22. odůvodnění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004, o dodržování práv duševního vlastnictví (Úř. věst. 2004, L 157, p. 45; oprava chyb v Úř. věst. 2004, L 195, s. 16)].

V. Závěry

71. S ohledem na vše, co bylo uvedeno výše, navrhuji Soudnímu dvoru, aby na otázky Hoge Raad der Nederlanden (Nejvyšší soud Nizozemska) odpověděl takto:

„Článek 90 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 6/2002 ze dne 12. prosince 2001 o (průmyslových) vzorech Společenství musí být vykládán v tom smyslu, že vnitrostátní soudy příslušné v oblasti národních průmyslových vzorů, jsou oprávněny přijímat předběžná a ochranná opatření v řízeních o porušení a neplatnosti průmyslových vzorů Společenství, u nichž je rozhodnutí ve věci samé svěřeno výlučně soudům ustaveným podle čl. 80 odst. 1 tohoto nařízení.“